

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

СХВАЛЕНО

Вченою радою СНУ ім. В. Даля
протокол № 5
від 26 січня 2018 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказом ректора СНУ ім. В. Даля
№ 107/01 від 13 04 2018 р.

ПОЛОЖЕННЯ
ПРО АКАДЕМІЧНУ МОБІЛЬНІСТЬ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
СХІДНОУКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ВОЛОДИМИРА ДАЛЯ

Редакція 2018-02

м. Северодонецьк

АВТОР:

Начальник відділу міжнародних
проектів і програм
СНУ ім. В. Даля

О. Г. Середіна

ПОГОДЖЕНО:

Проректор з науково-педагогічної
роботи та міжнародної діяльності

О. І. Рязанцев

Головний бухгалтер

Л. І. Белоусова

Провідний юристконсульт

С. А. Пролигін

Начальник
навчального відділу

Н. М. Нескородєва

Начальник відділу кадрів

Л.М. Літвінова

І МЕТА І СФЕРА ЗАСТОСУВАННЯ

- 1.1 Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу (далі – «Положення») Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля (далі – «СНУ ім. В. Даля») розроблено з метою встановлення єдиного порядку організації програм академічної мобільності для учасників освітнього процесу СНУ ім. В. Даля.
- 1.2 Положення є обов'язковим для ознайомлення та виконання:
- науково-педагогічними працівниками СНУ ім. В. Даля;
  - здобувачами вищої освіти СНУ ім. В. Даля.
- 1.3 Для інших працівників СНУ ім. В. Даля Положення носить інформаційний характер.

2 НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

- 2.1 Дане Положення розроблено відповідно до:
- Закону України «Про освіту»;
  - Закону України «Про вищу освіту»;
  - Постанови Кабінету Міністрів України від 13 квітня 2011 р. № 411 «Питання навчання здобувачів вищої освіти та аспірантів, стажування наукових і науково-педагогічних працівників у провідних закладах вищої освіти та наукових установах за кордоном»;
  - Примірного положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти України, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 29 травня 2013 р. № 635;
  - Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2015 р. № 579.

3 ТЕРМІНИ, ВИЗНАЧЕННЯ ТА ПРИЙНЯТІ СКОРОЧЕННЯ

У даному Положенні застосовано терміни в наступних значеннях:

Академічна мобільність –	можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову діяльність тощо в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами.
--------------------------	--

Кредитна академічна мобільність –	навчання у закладі вищої освіти-партнері для отримання кредитів СКТС, що будуть визнані у закладі вищої освіти України, де постійно навчається здобувач вищої освіти без присудження ступеня вищої освіти вищого навчального закладу-партнера. При цьому загальна тривалість навчання не збільшується.
Ступенева академічна мобільність -	навчання у закладі вищої освіти - партнері, що передбачає отримання документа про вищу освіту (наукові ступені) за відповідними ступенями закладу вищої освіти-партнера.

У даному Положенні застосовано наступні скорочення:

СНУ ім. В. Даля -	Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля.
Положення -	Положення про академічну мобільність учасників освітнього процесу Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.
ЗВО-партнери -	Заклади вищої освіти-партнери, з якими Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля має міжнародні договори про співробітництво в галузі освіти та науки, спільні міжнародні програми та проекти.

4 ВСТАНОВЛЕНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

4.1 Керівництво СНУ ім. В. Даля несе загальну відповідальність за функціонування системи академічної мобільності учасників освітнього процесу СНУ ім. В. Даля.

4.2 Загальну відповідальність за здійснення контролю щодо дотримання даного Положення покладено на начальника відділу міжнародних проектів і програм СНУ ім. В. Даля.

4.3 Локальну відповідальність та контроль з організації функціонування системи академічної мобільності учасників освітнього процесу покладено на керівників структурних підрозділів.

5 ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

- 5.1 Цілі, завдання та загальні правила забезпечення та реалізації академічної мобільності відповідають основним принципам Болонської декларації.
- 5.2 Учасники освітнього процесу та заклади вищої освіти, що беруть участь у академічній мобільності, надалі іменуються учасниками академічної мобільності.
- 5.3 Академічна мобільність здобувачів вищої освіти здійснюється на підставі міжнародних договорів про співробітництво в галузі освіти та науки, міжнародних програм та проєктів, договорів про співробітництво між іноземним або вітчизняним закладом вищої освіти та СНУ ім. В. Даля (далі – «ЗВО-партнери»), за узгодженими та затвердженими в установленому порядку індивідуальними навчальними планами здобувачів вищої освіти та програмами навчальних дисциплін, а також може бути реалізоване учасником освітнього процесу СНУ ім. В. Даля з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією СНУ ім. В. Даля на основі індивідуальних запрошень та інших механізмів.
- 5.4 За місцем реалізації права на академічну мобільність вона поділяється на:
- внутрішню академічну мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень тощо учасників освітнього СНУ ім. В. Даля у закладах вищої освіти-партнерах України;
  - міжнародну академічну мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень тощо учасників освітнього процесу СНУ ім. В. Даля у закладах вищої освіти - партнерах поза межами України.
- 5.5 Основними видами академічної мобільності є:
- ступенева мобільність – навчання у закладі вищої освіти, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття ступеня вищої освіти, що підтверджується документом (документами) про вищу освіту або про здобуття ступеня вищої освіти від двох або більше закладів вищої освіти;
  - кредитна мобільність – навчання у закладі вищої освіти, відмінному від постійного місця навчання учасника освітнього процесу, з метою здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи та/або відповідних компетентностей, результатів навчання (без здобуття кредитів Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи), що будуть визнані у вищому навчальному закладі постійного місця навчання вітчизняного чи іноземного учасника освітнього процесу. При цьому загальний період навчання для таких учасників за програмами кредитної мобільності залишається незмінним;

- групова академічна мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень групою учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти-партнерах, організовані СНУ ім. В. Даля з метою реалізації освітніх, академічних та дослідницьких програм тощо;

- індивідуальна академічна мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень в індивідуальному порядку учасників освітнього процесу у закладах вищої освіти-партнерах з метою реалізації індивідуальних освітніх, академічних та дослідницьких програм тощо;

- ініціативна академічна мобільність – навчання, викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень учасників освітнього процесу з власної ініціативи, підтриманої адміністрацією СНУ ім. В. Даля, з метою реалізації індивідуальних освітніх, академічних та дослідницьких програм, в рамках вітчизняних і зарубіжних державних програм та проектів тощо.

5.6 Умови навчання і перебування учасників освітнього процесу щодо академічної мобільності та інші питання визначаються двосторонніми або багатосторонніми угодами між закладами вищої освіти-партнерами.

6 ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

6.1 Основними цілями академічної мобільності є:

- підвищення якості вищої освіти;
- підвищення ефективності наукових досліджень;
- підвищення конкурентоздатності випускників СНУ ім. В. Даля на українському та міжнародному ринках освітніх послуг та праці;

- збагачення індивідуального досвіду здобувачів вищої освіти щодо інших моделей створення та поширення знань;

- залучення світового інтелектуального потенціалу до освітнього процесу в СНУ ім. В. Даля на основі двосторонніх та багатосторонніх угод між ЗВО-партнерами;

- встановлення внутрішніх та зовнішніх інтеграційних зв'язків;

- гармонізація освітніх стандартів ЗВО-партнерів.

6.2 Основними завданнями академічної мобільності здобувачів вищої освіти СНУ ім. В. Даля є:

- підвищення рівня теоретичної та практичної підготовки, проведення досліджень з використанням сучасного обладнання і технологій, опанування новітніми методами

дослідження, набуття досвіду проведення науково-дослідної роботи та впровадження її результатів;

- набуття професійного досвіду під час проходження навчальних та виробничих практик;

- можливість одночасного отримання здобувачем вищої освіти двох документів про вищу освіту з додатками встановленого у закладах вищої освіти – партнерах зразка та інформацією про систему оцінювання в них навчальних здобутків здобувачів вищої освіти;

- підвищення рівня володіння іноземними мовами;

- посилення інтеграції освіти і науки, розвиток подальших наукових досліджень;

- підтримка соціальних, економічних, культурних, політичних взаємовідносин та зв'язків з іншими країнами.

7 ОРГАНІЗАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

7.1 Право на участь у програмах академічної мобільності мають здобувачі вищої освіти, які навчаються за освітніми рівнями молодшого бакалавра та бакалавра (починаючи з другого курсу), спеціаліста, магістра, особи, які здобувають наукові ступені доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук, науково-педагогічні, наукові та педагогічні працівники.

7.2 Відповідно до домовленостей між учасниками академічної мобільності:

- здійснюється відбір учасників освітнього процесу для участі в програмах академічної мобільності;

- регламентується перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності та процедура їх подання;

- визначаються етапи, тривалість та зміст навчання, стажування або проходження практики тощо у закладах вищої освіти-партнерах.

7.3 За здобувачами вищої освіти на період навчання в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) — партнері на території України чи поза її межами зберігаються відповідно до укладеного договору про академічну мобільність місце навчання та виплата стипендії згідно із законодавством протягом навчання, стажування чи провадження наукової діяльності в іншому закладі вищої освіти (науковій установі) — партнері на території України чи поза її межами, якщо стипендія не передбачена умовами академічної мобільності.

Особи, що уклали договори про навчання за програмою академічної мобільності, не відраховуються із складу здобувачів вищої освіти на період реалізації права на академічну мобільність та обліковуються в Єдиній державній електронній базі з питань освіти.

7.4 Здобувач вищої освіти, крім вивчення у вищому навчальному закладі – партнері обов'язкових навчальних дисциплін, має право самостійного вибору додаткових навчальних дисциплін за погодженням із закладом вищої освіти, що направив його на навчання.

7.5 Відбір здобувачів вищої освіти для участі в програмах академічної мобільності здійснюється конкурсною комісією СНУ ім. В. Даля, яка створюється наказом ректора, з урахуванням рейтингу успішності, участі у науковій роботі та знання іноземної мови. До складу комісії входять директори навчально-наукових інститутів, декани факультетів, голова ради молодих вчених, голова наукового товариства здобувачів вищої освіти та аспірантів, голова студентської ради та голова студентського профспілкового комітету.

7.6 У випадку, якщо здобувач вищої освіти бере участь у міжнародній програмі академічної мобільності, конкурсний відбір здійснюється організацією, яка надає здобувачу вищої освіти грант на умовах і за критеріями, визначеними в установчих документах конкурсу.

7.7 Перелік необхідних документів для участі в програмі академічної мобільності здобувачів вищої освіти закладів вищої освіти-партнерів та процедура їх подання регламентується угодами між закладами вищої освіти-партнерами.

7.8 Етапи, тривалість та зміст навчання у закладах вищої освіти - партнерах визначаються навчальними планами та графіками навчального процесу, затвердженими у ЗВО-партнерах. Узгоджені навчальні плани та графіки навчального процесу затверджуються керівниками ЗВО-партнерах. При формуванні індивідуального навчального плану здобувача вищої освіти враховується фактичне виконання здобувачем вищої освіти індивідуальних навчальних планів поточного та попередніх навчальних років.

7.9 Навчання за індивідуальним навчальним планом може здійснюватися із застосуванням технологій дистанційного навчання.

7.10 На час навчання у закладі вищої освіти - партнері здобувачу вищої освіти за його заявою надається академічна відпустка або індивідуальний план навчання, затверджений в установленому порядку.

7.11 Формами академічної мобільності здобувачів вищої освіти є:

- навчання за програмами студентського обміну у закладі вищої освіти-партнері;
- навчання за спільними освітніми програмами;
- мовні і наукові стажування;
- навчальна (дослідницька, виробнича) практика;
- участь у літніх школах;
- участь у конференціях, семінарах тощо.

7.12 Формами академічної мобільності для осіб, які здобувають наукові ступені доктора філософії (кандидата наук) або доктора наук, науково-педагогічних, наукових та педагогічних працівників є:

- участь у семінарах, наукових школах і конференціях та інше;
- участь у спільних проектах;
- наукове дослідження;
- наукове стажування;
- участь в освітній діяльності приймаючої сторони;
- вивчення досвіду приймаючої сторони, тощо.

7.13 Іноземні здобувачі вищої освіти, що реалізують право на академічну мобільність в рамках договорів про співробітництво із СНУ ім. В. Даля, можуть бути зараховані на навчання до СНУ ім. В. Даля:

- за рахунок коштів міжнародних програм та організацій;
- за рахунок власних надходжень вищих навчальних закладів;
- за рахунок коштів фізичних або юридичних осіб;
- на умовах безоплатного навчання у разі взаємного обміну здобувачами вищої освіти, в тому числі за спільними освітніми програмами, які передбачають отримання спільного або подвійного документа (документів) про вищу освіту на умовах безоплатного навчання у разі міжнародного обміну здобувачами вищої освіти, якщо кількість таких іноземних здобувачів вищої освіти не перевищує кількість вітчизняних здобувачів вищої освіти, які навчаються в іноземному закладі вищої освіти – партнері в межах програм академічної мобільності відповідно до укладених між закладами вищої освіти договорів про міжнародну академічну мобільність.

7.14 Науково-педагогічні, наукові, педагогічні працівники закладів вищої освіти (наукових установ) усіх форм власності можуть реалізувати право на академічну мобільність для провадження професійної діяльності відповідно до укладеного договору про участь у програмі академічної мобільності. При цьому за вказаними працівниками зберігається основне місце роботи у закладі вищої освіти (науковій установі) до одного року. Оплата праці відповідно до законодавства за основним місцем роботи зберігається на строк до шести місяців, якщо вона не передбачена програмою академічної мобільності.

7.15 Іноземні наукові, педагогічні працівники закладів вищої освіти (наукових установ), які залучені до провадження освітньої та наукової діяльності, під час перебування у вітчизняному закладі вищої освіти (науковій установі) – партнері мають усі права та обов'язки його працівників. Умови приїзду провідних іноземних науковців та діячів освіти

на запрошення СНУ ім. В. Даля та їх перебування в Україні можуть визначатися додатковими договорами, укладеними між СНУ ім. В. Даля та запрошеною особою.

8 ВИЗНАННЯ ТА ПЕРЕЗАРАХУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ - ПАРТНЕРІ

8.1 СНУ ім. В. Даля визнає еквівалентними та перезараховує результати навчання здобувача вищої освіти у ЗВО-партнері.

8.2 Визнання результатів навчання в рамках академічного співробітництва з ЗВО-партнерами здійснюється з використанням європейської системи трансферу та накопичення кредитів ECTS або з використанням системи оцінювання закладу вищої освіти - партнера.

8.3 Навчальні дисципліни та інші види навчальної діяльності зазначаються в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти.

8.4 Перезарахування вивчених навчальних дисциплін здійснюється на підставі наданого здобувачем вищої освіти документа з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти, завіреного в установленому порядку у ЗВО-партнері.

8.5 Академічна різниця нормативних та вибіркових навчальних дисциплін за індивідуальним навчальним планом здобувача вищої освіти не повинна перевищувати 10 навчальних дисциплін.

8.6 Порядок ліквідації академічної різниці визначається ЗВО-партнерами відповідно до законодавства.

8.7 Результати підсумкової атестації здобувачів вищої освіти у період навчання у ЗВО-партнері представляються за шкалою, прийнятою у ЗВО-партнері і переводяться у шкалу, прийняту в СНУ ім. В. Даля.

9 ОБОВ'ЯЗКИ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ - ПАРТНЕРІВ

9.1 СНУ ім. В. Даля зобов'язаний:

- укласти угоду про співробітництво щодо реалізації програми академічної мобільності здобувачів вищої освіти між ЗВО-партнерами та узгодити навчальні програми;

- забезпечити вільний і рівний доступ здобувачів вищої освіти до інформації про наявні програми академічної мобільності та існуючі критерії відбору;

- надавати здобувачам вищої освіти консультативні послуги під час оформлення документів для участі у програмах академічної мобільності;

- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування іноземних здобувачів вищої освіти.

9.2 ЗВО -партнер, що приймає на навчання, зобов'язаний:

- зарахувати здобувача вищої освіти, направлено навчатися на визначений договором строк, відповідно до норм законодавства приймаючої сторони;

- створити усі необхідні умови для виконання здобувачем вищої освіти індивідуального навчального плану;

- сприяти здобувачам вищої освіти у вирішенні візових, житлових та побутових проблем;

- надавати можливість здобувачам вищої освіти брати участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представляти свої наукові роботи для публікацій, користуватися навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базами;

- контролювати наявність документів, що підтверджують законність перебування іноземних здобувачів вищої освіти;

- після завершення навчання видати здобувачу вищої освіти документ з переліком та результатами вивчення навчальних дисциплін, кількістю кредитів та інформацією про систему оцінювання навчальних здобутків здобувачів вищої освіти або документ про вищу освіту з додатком встановленого у ЗВО-партнері зразка.

9.3 Обов'язки ЗВО-партнерів щодо здобувачів вищої освіти, які беруть участь у програмах академічної мобільності, мають бути обумовлені у відповідних угодах між ЗВО-партнерами.

10 ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ, ЯКІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ У ПРОГРАМАХ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

10.1 Здобувачі вищої освіти СНУ ім. В. Даля мають право на:

- продовження навчання або вивчення окремих навчальних дисциплін за спорідненими напрямами та спеціальностями підготовки фахівців у ЗВО-партнерах;

- безпечні та нешкідливі умови навчання;

- користування навчальною, науковою, виробничою, культурною, спортивною базою закладу вищої освіти, що приймає;

- участь у наукових конференціях, симпозіумах, виставках, конкурсах, представлення своїх наукових робіт для публікацій;

- можливість отримання документа про відповідний освітньо-кваліфікаційний рівень встановленого у ЗВО-партнері зразка, відповідно до угоди між ЗВО-партнерами щодо програми академічної мобільності.

10.2 Здобувачі вищої освіти зобов'язані:

- своєчасно надати необхідні документи для участі в програмі академічної мобільності;
- вчасно прибути до місця навчання;
- під час навчання дотримуватися законодавства країни перебування, правил внутрішнього розпорядку, Статуту та інших нормативно-правових документів закладу вищої освіти, що приймає;
- успішно пройти навчання за затвердженим індивідуальним навчальним планом;
- після завершення навчання у ЗВО-партнері вчасно повернутися до СНУ ім. В. Даля.

11 ЗВІТУВАННЯ ТА ОФОРМЛЕННЯ ДОКУМЕНТІВ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ АКАДЕМІЧНОЇ МОБІЛЬНОСТІ

11.1 Після повернення до СНУ ім. В. Даля, учасник освітнього процесу, який реалізовував право на академічну мобільність, в залежності від її форми, надає відповідний документ, який посвідчує перелік, кількість кредитів ЄКТС та результати вивчення навчальних дисциплін та інформацію про систему оцінювання навчальних здобутків учасника освітнього процесу або звіт щодо виконання програми викладання, проходження практики, стажування, проведення наукових досліджень тощо, завірений в установленому порядку у закладі вищої освіти, на базі якого здійснюється академічна мобільність.

11.2 СНУ ім. В. Даля в установленому порядку приймає рішення щодо допуску до навчання/роботи учасника освітнього процесу, який приймав участь у програмі академічної мобільності.

11.3 Якщо здобувач вищої освіти під час перебування у закладі вищої освіти, на базі якого здійснюється академічна мобільність, не виконав програму навчання, то після повернення до СНУ ім. В. Даля, де він постійно навчається, йому може бути запропоновано індивідуальний графік ліквідації академічної заборгованості, затверджений в установленому порядку або повторний курс навчання за рахунок коштів фізичних чи юридичних осіб.